

IKM Testing AS
Ljosheimveien 14
4050 SOLA

Ref.:
20/01664-10 / 425.1

Dato:
21.10.2021

Saksbehandler:
Vibeke Brudevold

Tillatelse etter forurensningsloven til utslipp av radioaktive stoffer og håndtering av radioaktivt avfall - IKM Testing AS - Haewene Brim FPSO

Oversendelse av tillatelse etter forurensningsloven.

Basert på søknad fra IKM Testing AS, datert 18. desember 2020, gir Direktoratet for strålevern og atomsikkerhet tillatelse etter forurensningsloven til utslipp av radioaktive stoffer og håndtering av radioaktivt avfall i forbindelse med dekontaminering av Haewene Brim FPSO. Virksomheten skal etablere et miljøovervåkningsprogram for å måle eventuelle påvirkninger på det ytre miljø.

Tillatelsen med tilhørende vilkår følger vedlagt.

Direktoratet for strålevern og atomsikkerhet (DSA) viser til søknad fra IKM Testing AS, datert 18. desember 2020, om tillatelse etter forurensningsloven til utslipp av radioaktive stoffer og håndtering av radioaktivt avfall i forbindelse med dekontaminering av Haewene Brim FPSO.

Tillatelsen er gitt i med hjemmel i lov om vern mot forurensninger og om avfall av 13. mars 1981 nr. 6, § 11 jf. § 16 jf. 29, jf. forskrift om forurensningslovens anvendelse på radioaktiv forurensning og radioaktivt avfall § 4, jf. avfallsforskriften kap. 16.

DSA har ved avgjørelsen av om tillatelse skal gis og ved fastsetting av vilkårene lagt vekt på de forurensningsmessige ulempene ved tiltaket sammenholdt med de fordelene og ulempene tiltaket for øvrig vil medføre. Ved fastsettingen av vilkårene har vi lagt til grunn hva som kan oppnås ved innføring av beste tilgjengelige teknikker (BAT).

DSA kan foreta endringer i denne tillatelsen i medhold av forurensningsloven § 18. Endringer skal være basert på skriftlig saksbehandling og en forsvarlig utredning av saken.

At forurensningen er tillatt utelukker ikke erstatningsansvar for skade, ulemper eller tap forårsaket av forurensningen, jf. forurensningsloven § 56.

I tillegg til de kravene som følger av tillatelsen, plikter operatøren å overholde forurensningsloven og strålevernloven og forskrifter som er hjemlet i disse lovene, samt internkontrollforskriften.

Brudd på tillatelsen er straffbart etter forurensningsloven §§ 78 og 79. Brudd på krav som følger direkte av forurensningsloven og strålevernloven og forskrifter fastsatt i medhold av disse lovene, er straffbart.

Bakgrunn

Søknaden gjelder ny tillatelse for midlertidig prosjekt ved Aibel Haugesund verft. Prosjektet omfatter dekontaminering av Haewene Brim FPSO fra Pierce-feltet utenfor Skottland. Prosjektet har en estimert varighet på 6–9 måneder med planlagt oppstart i november 2021.

Rengjøring av kontaminert utstyr

All håndtering av utstyr som er kontaminert med radioaktiv forurensning skal håndteres på et lukket område i tørrdokken på Aibel verftet, området skal være avsperrert for annet personell.

Virksomheten opplyser at kontaminert utstyr skal rengjøres kjemisk i lukket system, der væske overføres til væskebehandling etter rengjøring; ved steaming i lukket system, der væske dreneres direkte fra prosess til væskebehandling kontinuerlig under rengjøringen; samt ved høytrykksspyling, der all væske vil bli samlet opp og pumpet til et midlertidig rensesystem. Det opplyses i søknaden at det skal tas to analyseprøver fra kontrolltanken for hver 20 m³ forbrukt vannmengde, der gjennomsnittsverdien logges, samtidig som kontrolltanken inspiseres for evt. slamflukt. Total vannmengde til væskebehandling i løpet av prosjektet er estimert til 1000 m³.

Det søkes om utslipp av 1200 kBq Ra-226, 1000 kBq Ra-228 og 800 kBq Pb-210 til kommunalt nett.

Oppbevaring av avfall og utstyr kontaminert med naturlig forekommende radioaktive stoffer
Avfallet fra vaskeprosessene er i fast form, som slam og partikler i prosessvæske. Avfallet vil bli lagret i 200 liters plasttønner med lokk og låse-innretning.

For å hindre støvdannelse, med påfølgende fare for eksponering for personell, skal alt avfall i fatene fuktes før de plasseres i midlertidig lager. All midlertidig oppbevaring av avfall som inneholder radioaktivt avfall skal være på et lukket område og under tak. I prosjektet vil det bli benyttet en 10 fots konteiner som låses med hengelås. Rundt konteineren skal det være fysisk avsperrert og tydelig merket at det oppbevares radioaktive stoffer i området.

Estimerte mengder fast avfall er antatt å være 5 tonn totalt og 2 tonn til mellomlagring på lokasjon på Aibels verft. Spesifikk aktivitet en angitt til å være 1-15 Bq/g, og total aktivitet 10 MBq. Det er oppgitt i søknaden at det skal tas minimum to prøver fra hvert fat, og gjennomsnittsverdien skal logges. Avfallet skal returneres til Haewene Brim FPSO's operatør Bluewater i Skottland.

Saksgang

DSA behandler søknader om tillatelse til virksomhet etter forurensingsloven i henhold til forurensningsforskriften kapittel 36 om behandling av tillatelser etter forurensningsloven.

Søknaden ble sendt på høring den 11. februar 2021, med høringsfrist den 10. mars 2021. DSA har mottatt høringskommentarer fra Fiskeridirektoratet og Haugesund kommune innen utløpet av høringsfristen. Kort oppsummering av høringsuttalelsene og virksomhetens kommentarer til uttalelsene følger nedenfor. DSA har vurdert høringsuttalelsene og virksomhetens kommentarer i behandlingen av saken.

Høringsuttalelser*Fiskeridirektoratet*

Det er Fiskeridirektoratet region sør som har avgitt høringsuttalelse og de kommer med generelle uttalelser om at det er svært negativt at viktige naturverdier ødelegges eller at miljøgifter slippes ut eller spres i naturmiljøet hvor de akkumuleres i næringskjeden, og som på sikt representerer en potensiell fare for mennesker og dyr. De sier at det må stilles strenge krav til å redusere utslipp til sjø fra tiltak som er skadelig for naturmiljøet. Konkret ber de om at DSA stiller krav om at virksomheten til enhver tid tilstreber bruk av BAT for å redusere utslippene til vann.

Haugesund kommune

Haugesund kommune v/teknisk etat uttrykker bekymring for sine ansatte i forbindelse med arbeid med avløpsvann, og ønsker ikke å tillate utslipp av prosessvann til sitt avløpsnett.

Virksomhetens kommentarer til høringsuttalelsene*Fiskeridirektoratet*

Virksomheten bekrefter i sine kommentarer til høringsuttalelsen at de til enhver tid skal følge BAT-prinsippet.

Haugesund kommune

Virksomheten oppfattet det slik at tilsvaret fra kommunen kunne være basert på en misoppfatning om potensiell risiko for personell som jobber direkte med avløpsvann og ytre miljø. Det ble dermed etablert kontakt mellom kommunen og virksomheten og det ble redegjort for prosjektets håndtering av radioaktivt avfall samt risiko forbundet med dette.

Regler vedtaket bygger på

DSA legger forurensningsloven og strålevernloven, og forskrifter som er hjemlet i disse lovene til grunn for behandling av søknaden. Vi vektlegger videre de overordnede rammer gitt i Stortingsmeldinger om Regjeringens miljøpolitikk og om petroleumsvirksomhet.

Forurensningsloven § 2 nr. 3 omhandler tiltak for å unngå og å begrense forurensning og avfallsproblemer, og sier at det ved løsning av et forurensningsproblem skal benyttes teknologi som ut fra en samlet vurdering av nåværende og fremtidig bruk av miljøet og av økonomiske forhold, gir de beste resultater.

I henhold til naturmangfoldloven § 7 skal prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12 legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet, og det skal fremgå av beslutningen hvordan disse prinsippene er tatt hensyn til og vektlagt i vurderingen av saken. For virksomhet utenfor 12 nautiske mil, gjelder imidlertid ikke §§ 11 og 12. Forvaltningsmålene i §§ 4 og 5 trekkes også inn i skjønnsutøvingen. De nevnte bestemmelser i naturmangfoldloven skal således inngå i skjønnsutøvingen ved saksbehandling etter forurensningsloven. Miljøkonsekvensene av tiltaket skal vurderes i et helhetlig og langsiktig perspektiv, der hensynet til det planlagte tiltaket og eventuelt tap eller forringelse av naturmangfoldet på sikt avveies.

Direktoratet for strålevern og atomsikkerhets vurdering og konklusjon

DSA anser den type virksomhet som IKM Testing AS har søkt om å få tillatelse til å drive på Aibel Haugesund Verft på Risøya i Haugesund som en nødvendig virksomhet tilknyttet petroleumsvirksomheten. Arbeidet vil bli gjennomført innenfor Aibels eksisterende og inngjerdede verkstedsområde. All håndtering av utstyr som er kontaminert med radioaktiv forurensning skal håndteres på et lukket område i tørrdokken på verftet. DSA anser rengjøring av utstyr med radioaktive avleiringer som en naturlig del av den virksomhet som kan tillates gjennomført på området.

Når det gjelder verdiene for radioaktivitet i det behandlede vannet som søkes sluppet ut på kommunalt nett så ligger disse nært opp til WHO har retningslinjer for hvilke konsentrasjoner av radionuklider som kan finnes i drikkevann. DSA anser derfor at utslippet ikke vil ha negative konsekvenser for miljøet eller befolkning. Virksomheten skal ved prosjektstart likevel etablere et miljøovervåkningsprogram for å måle eventuelle påvirkninger på det ytre miljø.

Ved vurderingen er virksomhetens opplysninger i søknaden lagt til grunn og DSA har videre lagt til grunn at best tilgjengelige teknikker (BAT) benyttes for å redusere utslipp av radioaktive stoffer.

DSA har vurdert at fordelene ved at dekontaminering gjennomføres ved Aibel Haugesund Verft er større enn ulempene som dette fører til for annen virksomhet og befolkningen i området. DSA gir derfor tillatelse til utslipp av radioaktive stoffer og til håndtering av radioaktivt avfall slik som det er beskrevet i søknaden.

Tillatelsen er gitt uten tidsbegrensning, men den er begrenset til dekontaminering av Haewene Brim FPSO, som i søknaden er angitt å være 6-9 måneder.

Virksomheten har utarbeidet en beredskapsplan for virksomheten. De dokumenterer i denne at de har både prosedyrer for å sette i verk tiltak og vil ha utstyr på plass for å håndtere en rekke uhellssituasjon på en tilfredsstillende måte. Beredskapsplanen dekker også ulykker, uhell og unormale hendelser som involverer naturlig forekommende radioaktive stoffer.

Vi gjør for øvrig oppmerksom på at etter strålevernloven § 5 skal blant annet enhver tilvirkning, transport, besittelse, bruk, håndtering og avfallsdisponering av strålekilder være forsvarlig, slik at det ikke oppstår risiko for dem som utøver virksomheten, andre personer eller miljøet. All stråleeksponering skal holdes så lav som praktisk mulig og stråledoser skal ikke overstige fastsatte grenser gitt i strålevernforskriften § 31.

Arbeidsplassen skal klassifiseres og merkes i henhold til bestemmelsene i strålevernforskriften § 30. Klassifiseringen skal baseres på hvilke doser som potensielt kan overskrides, ikke hvilke doser arbeidstakerne i gjennomsnitt utsettes for. For krav til fastsetting av den personlige stråleeksponeringen og rapportering henvises det til bestemmelsene i strålevernforskriften §§ 32 og 33.

Strålevernskoordinator

DSA har registrert at Tor Bernt Sunde er oppført som strålevernskoordinator i prosjektet.

Rapportering

Virksomhetens opplysningsplikt følger av forurensningsloven § 49. Krav til rapportering er gitt i tillatelsen. Det er utarbeidet en retningslinje for årlig rapportering til DSA for virksomheter som håndterer radioaktivt avfall som skal legges til grunn for den årlige rapporteringen.

Klageadgang

Det gjøres oppmerksom på at hele eller deler av dette vedtaket kan påklages til Klima- og miljødepartementet av sakens parter eller andre med rettslig klageinteresse innen tre uker fra underretning om vedtak er kommet frem, eller fra klageren fikk eller burde skaffet seg kjennskap til vedtaket. En eventuell klage skal sendes til DSA, og angi hva det klages over og den eller de endringer som ønskes. Klagen bør begrunnes, og andre opplysninger av betydning for saken bør også nevnes.

En eventuell klage fører ikke automatisk til at gjennomføringen av vedtaket utsettes. DSA eller Klima- og miljødepartementet kan etter anmodning eller av eget tiltak beslutte at vedtaket ikke skal gjennomføres før klagefristen er ute eller klagen avgjort. Avgjørelsen av spørsmålet om gjennomføring kan ikke påklages.

Med visse begrensninger har partene rett til å se sakens dokumenter. DSA vil gi nærmere opplysninger på forespørsel. Vi vil også kunne gi øvrige opplysninger om saksbehandlingsregler og andre regler av betydning for saken.

Vedtak om gebyr

Vi viser til varsel og informasjon om gebyrplikt som ble gitt til virksomheten den 26. januar 2021. Virksomheter skal betale gebyr for arbeid med fastsettelse av tillatelser i samsvar med § 39-3 i forurensningsforskriften. Gebyret skal dekke kostnadene ved behandlingen av søknaden. Gebyrsatser for fastsettelse av tillatelser etter forurensningsloven følger av forurensningsforskriften § 39-4.

På bakgrunn av medgått og forventet ressursbruk vil virksomheten bli ilagt et gebyr på kr **99900,-** for behandling av søknaden, jf. forurensningsforskriften § 39-4. Dette tilsvarer **gebyrsats 4** for arbeid med fastsettelse av tillatelser. Virksomheten vil få tilsendt en faktura fra Direktoratet for strålevern og atomsikkerhet for innbetaling til statskassen. Vi viser forøvrig til forurensningsforskriftens kapittel 39 for ytterligere informasjon om innkreving av gebyr til statskassen.

Klageadgang for vedtak om gebyr

Vedtaket om gebyr kan påklages, jf. § 28 i forvaltningsloven. En eventuell klage bør være skriftlig begrunnet og sendes til Direktoratet for strålevern og atomsikkerhet.

En eventuell klage vil ikke få oppsettende virkning, og gebyret som er fastsatt ovenfor må betales inn. Dersom Direktoratet for strålevern og atomsikkerhet tar klagen til følge, vil for mye innbetalt beløp bli refundert.

Hilsen

Hilde Knapstad
Seksjonssjef

Vibeke Brudevold
Seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent.

Vedlegg:

Tillatelse til utslipp av radioaktive stoffer i forbindelse med dekommisjonering av Haewene Brim FPSO

Liste over kopimottakere:

Fiskeridirektoratet
Haugesund kommune